

Platform Monumententoezicht 2 december 2015

Geslaagde special over Monumenten en de Raad van State!

Een zeer geïnteresseerde zaal met ruim 60 mensen die op het puntje van hun stoel zaten. Hoe werkt de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, hoe komt de Raad van State tot zijn uitspraken, wat zijn belangrijke uitspraken op het terrein van monumenten, waarover adviseert de Raad van State?. Als toetje werden de aanwezigen getraakteerd op een enthousiaste rondleiding door het Witte Paleisje aan de Kneuterdijk in Den Haag.



Het hoofd Voorlichting van de Raad van State, Pieter-Bas Beekman, heette alle aanwezigen enthousiast welkom. De Raad van State is onafhankelijk adviseur van de regering over wetgeving en bestuur en hoogste algemene bestuursrechter van het land. De Raad van State is een Hoog College van Staat. Dit zijn bij de Grondwet geregelde instituten belast met een eigen taak, die zij onafhankelijk van de regering uitvoeren.

Bijeenkomsten van het platform

Na de aftrap door het Hoofd Voorlichting lichtte Walter de Koning, programmadirecteur van de stichting ERM, de belangrijkste ontwikkelingen rond ERM toe. Deze stichting organiseert, samen met de vereniging Bouw- en Woningtoezicht (BWT) en de Federatie Grote Monumentengemeenten (FGM) twee maal per jaar het Platform Monumententoezicht. Dit zijn inmiddels druk bezochte bijeenkomsten voor mensen die zich met het toezicht en de handhaving rond monumenten bezighouden. De laatste keer ging het over de onderhoudsplicht. Deze bijeenkomst is een special waarbij – in afwijking van de normale bijeenkomsten – geen concrete casussen in kleinere groepen worden behandeld. Dat zal de volgende keer wel weer gebeuren. Die bijeenkomst staat in maart 2016 gepland (red: 15 maart 13.00 in Hilversum). Dan zal het gaan over de ervaringen met planmatige controles van achterstallig onderhoud.

Jurisprudentieoverzicht monumententoezicht.nl

Louis Hosman, adviseur van de stichting ERM, leidde de zaal in hoog tempo door de belangrijkste monumentenuitspraken van de Raad van State. Daarbij ging hij in op de onderhoudsplicht, de reikwijdte van de bescherming van de aanwijzing tot monument en de bescherming tegen sloop via het bestemmingsplan. Hij verwachtte dat de wettelijke verankering van de onderhoudsplicht in de Erfgoedwet alle partijen meer houvast biedt: hij gaf aan dat hiermee een deel van de onduidelijkheid in

het veld is weggenomen. De kern van deze uitspraken is samengevat op de website www.monumententoezicht.nl. Zijn algemene stelling was dat overleg tussen partijen altijd de eerste oplossingsrichting is als er verschillen van inzicht zijn. Als partijen er dan toch niet uitkomen is het zaak om het goed voorbereid voor te leggen aan de rechterlijke instanties. De schroom die hij af en toe bespeurt om zo'n stap te zetten is onterecht. [Klik hier](#) voor de presentatie van mr. drs. A.P.M. Hosman.

Weging van belangen

Daarna ging Prof. Peter van Buuren, staatsraad en honorair hoogleraar bestuursrecht, in op de structuur van de Afdeling bestuursrechtspraak en op enkele uitspraken rond Monumenten. Zijn stelling was dat de slaagkans van een zaak bij de Afdeling bestuursrechtspraak aantoonbaar hoger is bij goede kennis van de opzet en processen van het rechtcollege. Met name de tijdige indiening van stukken is belangrijk om nog een rol te spelen bij de rechterlijke afweging. Zaken worden bij de Raad van State soms verloren, omdat vertegenwoordigers van gemeenten niet goed op een zitting zijn voorbereid. Ze onderschatten het belang van een zitting. Hierna ging hij dieper in op de vele uitspraken rond het "Sankt Ludwig in Roerdalen", het "Victoria Hotel in Amsterdam" en de "karakteristieke schoorsteen te Venlo". Bij Sankt Ludwig is een groot aantal keren een zaak aan de Raad van State voorgelegd. Dat het Sankt Ludwig uiteindelijk onder de slopershamer terecht is gekomen is volgens hem een afweging van belangen geweest. In dat laatste stadium lijkt dit een redelijke weging van de belangen van de eigenaar en die van het monument. De wettelijke verankering van de onderhoudsplicht zal volgens hem weinig juridisch verschil maken. In de uitspraken van de Raad van State was al een aantal lijnen getrokken.

Advisering

Arnold Weggeman, directeur Advisering van de Raad van State, ging in op de adviserende taak van de Raad van State over wetgeving en bestuur aan de hand van wetsvoorstellen/adviezen 'die monumenten betreffen'. Dat betrof onder meer de Erfgoedwet. Doordat de Afdeling advisering advies uitbrengt voordat de kamerbehandeling plaatsvindt is er niet ingegaan op aanpassingen die in de Tweede Kamer zijn aangebracht. Over het amendement rond de onderhoudsplicht is dus niet geadviseerd door de Raad van State.

Het Witte Paleisje

Na de inhoudelijke besprekingen is onder de trotse begeleiding van Pieter-Bas Beekman het monumentale gebouw van de Raad van State, waaronder de Gotische Zaal, bezocht. Het gebouw van de Raad van State is ruim vier jaar terug volledig gerenoveerd en verbouwd. De monumentale gedeelten zijn gerestaureerd. Met behoud van de monumentale sfeer is een heel eigentijds complex tot stand gekomen. Onderdeel van het gebouwencomplex is het 'Witte Paleisje' aan de Kneuterdijk. Het paleis is een rijksmonument en behoort tot het beschermd stadsgezicht. Onder dankzegging is de geslaagde bijeenkomst rond 18.00 uur afgesloten.

